

Tipuri de silogisme

Există trei forme de bază ale silogismului, din care derivă o serie de forme particulare. Formele silogismului sunt următoarele: silogismul condițional, disjunctiv și de relație.

Silogismul condițional

Forma de bază sub care se prezintă este următoarea: „Dacă A este adevărat, atunci B este, de asemenea, adevărat”, premisa majoră a silogismului. Exemplu:

„Dacă vă asigurați la ADAS contra accidentelor, veți primi despăgubiri în caz de accident”-prima parte a silogismului. „Dacă sunt asigurat la ADAS contra accidentelor, pot primi despăgubiri în caz de accident. Eu sunt accidentat, deci trebuie să primesc despăgubiri”.

În cadrul acestui tip de silogism există două forme corecte. Fiecare dintre aceste două forme trebuie să respecte fie regula „premise afirmative-concluzie afirmativă” fie regula „premise negative-concluzie negativă”. Pentru ultima regulă este relevant exemplul: „Nu am primit despăgubiri, deci nu sunt asigurat la ADAS”.

Silogismul disjunctiv

Forma de bază a acestui silogism este „Ori A ori B este adevărat”, aceasta fiind premisa majoră. În majoritatea cazurilor această premisă este urmată de date care susțin argumentul.

Există situații în care poate fi utilizat silogismul („Segmentele AB și CD ori sunt paralele ori nu”) dar există și cazuri în care este greșită utilizarea acestui tip de silogism („Persoana X este ori inteligentă ori nu este”). Sarcina celui care furnizează sau primește argumente este să examineze toate variabilele și posibilitățile.

Silogismul de relație

Forma de bază a acestui tip de silogism este: „A este mai înalt decât B”. Astfel, putem spune că în cadrul acestei forme judecățile componente transmit o relație de la un termen la celălalt. În exemplul dat, termenii sunt legați prin relația „a fi mai înalt”. Dacă la premisa inițială mai adăugăm o

premisă similară, avem judecățile din care se trage o concluzie.

De exemplu:

A este mai înalt decât B

B este mai înalt decât C

Deci A este mai înalt decât C.

Structura acestui silogism ilustrată simbolic este după cum urmează:

a R b

b R c

a R c

unde a, b și c sunt simboluri pentru termenii judecății iar R reprezintă simbolul pentru relația respectivă. Relații frecvent întâlnite sunt: „mai mic”, „mai mare”, „mai înalt”, „mai scund”, „identic”, „cuprins în” sau „inclus”.

Alte tipuri de silogisme sunt: calitativ, reflexiei și cel al necesității, tipuri regăsite în lucrările lui Hegel.

Complexitatea acestui raționament i-a determinat pe mulți din specialiștii în domeniul logicii să îl analizeze și respectiv studieze.

În viața de zi cu zi, întâlnim și ni se dau diverse argumente, însă de puține ori sunt concise, de forma „Dacă A este adevărat, atunci și B este adevărat”. În majoritatea cazurilor, mesajele sunt complexe, vaste ca întindere, necesitând o prealabilă sintetizare pentru a putea fi încadrate în una din categoriile de raționamente analizate anterior.